

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา : นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยการบริหารและจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ความหมายของความรู้

อนันต์ ศรีโสภะ (2522) ให้ความหมายของความรู้และความเข้าใจ ว่า ความรู้(Knowledge) หมายถึง ความจำในสิ่งที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน เป็นข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และรายละเอียดต่างๆ ที่ได้รับการศึกษา ค้นคว้า สังเกต รวบรวมเป็นความจำเก็บไว้ และแสดงออกมาโดยการจำได้ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้ โดยแบ่งความรู้ออกเป็น 3 ด้าน

ด้านที่ 1 ความรู้ที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเฉพาะเป็นความรู้เกี่ยวกับความหมายของเนื้อหา และความรู้เกี่ยวกับความจริง เช่น เวลา เหตุการณ์ บุคคล สถานที่ แหล่งกำเนิด ฯลฯ

ด้านที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับวิธี และการดำเนินงาน ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะประกอบด้วย

- 1) ความรู้เกี่ยวกับลักษณะแบบแผนต่างๆ
- 2) ความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มและการจัดลำดับ
- 3) ความรู้เกี่ยวกับการจำแนก และแบ่งประเภทของสิ่งต่างๆ
- 4) ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ วิธีการดำเนินงานของสิ่งหนึ่ง

ด้านที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวความคิด และ โครงสร้างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งประกอบด้วย

1) ความรู้เกี่ยวกับ และการใช้กฎในการบรรยายคุณค่าหรือพยากรณ์ หรือดีความของสิ่งที่เราสังเกตเห็น

2) ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีและโครงสร้าง

ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง การเข้าใจความหมายของสิ่งนั้น ประกอบด้วย

- 1) การแปล (การแปลจากแบบหนึ่งไปสู่แบบหนึ่ง โดยการรักษาไว้อย่างถูกต้อง)
- 2) การตีความหมาย (การอธิบายหรือเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ให้เข้าใจง่าย)
- 3) การขยายความ (ขยายความหมายของข้อมูลที่มีอยู่ใกล้ไกลไปจากเดิม)

วิเชียร เกตุสิงห์ (2520) ได้กล่าวถึงความหมายของความรู้ ความจำว่าคือ ความสามารถในการระลึกได้ถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เคยมีประสบการณ์ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น จากการเรียน

เนื้อหาวิชาต่างๆ จากการฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ การเล่าต่อๆ กันมา เป็นต้นความเข้าใจ คือความสามารถในการแปลความและขยายความได้

2.1.2 ระดับความรู้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) กล่าวถึง พฤติกรรมด้านพุทธิปัญญาเกี่ยวข้องกับการรับรู้การจำ ข้อเท็จจริงต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถและทักษะสติ ปัญญา ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ความสามารถและทักษะในระดับต่างๆ แบ่งเป็น 6 ขั้นโดยเรียงจากพฤติกรรมที่ง่ายไปหายาก ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความจำได้ อาจจะโดยการนึกได้ หรือโดยการมองเห็นได้ขึ้นได้แก่ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ปัญหา มาตรฐาน การจำได้หรือระลึกได้นี้ไม่ได้ใช้กระบวนการใช้ความคิดที่ซับซ้อน หรือไม่ได้ใช้ความสามารถของสมองมากนัก

2. ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง การเข้าใจที่เกิดจากการได้ฟัง อ่าน เขียน ที่คาดว่าบุคคลนั้นจะทำความเข้าใจกับข่าวสารนั้นๆ ความเข้าใจอาจแสดงออกในรูปของทักษะหรือความสามารถ ดังนี้

1) การแปล (Translation) เป็นความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้นๆ โดยใช้คำพูดของตนเองจะออกในรูปแบบที่แตกต่างจากเดิมคือออกมาในภาษาอื่น แต่ความหมายยังเหมือนเดิม

2) การใช้ความหมาย (Interpretation) เป็นการให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ หรือข่าวสารต่างๆซึ่งอาจจะออกมาในรูปความคิดเห็นหรือข้อสรุปตามที่บุคคลนั้น

3) การคาดคะเน (Extrapolation) เป็นความสามารถในการตั้งความคาดหมาย หรือคาดหวังว่าจะอะไรจะเกิดขึ้น ซึ่งจะเกิดความเข้าใจ สภาพการณ์แนวโน้มที่อธิบายไว้ในข่าวสารนั้นๆ

3. การประยุกต์หรือนำความรู้ไปใช้ (Application) หมายถึงความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถหรือทักษะทางด้านความเข้าใจดังกล่าวมาแล้ว การนำความรู้ไปใช้กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การแก้ปัญหาตนเอง

4. การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการแยกส่วนประกอบย่อยๆ ของส่วนรวมออกเป็นส่วนๆ เพื่อให้เข้าใจส่วนรวมได้อย่างชัดเจนมีดังนี้ คือ

1) ความสามารถแยกแยะองค์ประกอบของปัญหาหรือสภาพการณ์ออกเป็นส่วนๆ เพื่อทำความเข้าใจกับส่วนประกอบต่างๆ ให้ละเอียด

2) ความสามารถมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัด ระหว่างส่วนประกอบเหล่านั้น

3) ความสามารถในการมองหลักของการผสมผสานระหว่างส่วนประกอบที่รวมกันขึ้นเป็นปัญหาหรือสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการนำเอาส่วนประกอบย่อยหลายๆ ส่วนมารวมกันเข้า เป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างที่แน่ชัดเป็นการนำเอาประสบการณ์เก่ามารวมกับ

ประสบการณ์ใหม่มาสร้างแบบแผนหรือหลักสำหรับปฏิบัติขบวนการในการรวมตัวของส่วนประกอบต่างๆ เป็นไปอย่างมีระเบียบแบบแผนสามารถในการสังเคราะห์นี้ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หรือความคิดริเริ่ม ดังแผนภูมิขั้นของการนำความรู้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหา

6. การประเมินผล(Evaluation) เป็นการให้ค่าต่อความรู้ หรือข้อเท็จจริงต่างๆ ซึ่งจะต้องใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นส่วนประกอบในการประเมินผลมาตรฐานนี้ อาจจะออกมาในรูปคุณภาพ และปริมาณ และมาตรฐานที่ใช้นี้อาจจะมาจากการที่บุคคลนั้นตั้งขึ้นเอง หรือมาจากมาตรฐานที่มีอยู่แล้ว

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหนึ่งในปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมอบให้แก่ประชาชน เพื่อเป็นเครื่องชี้ทางสว่างในการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอันเชี่ยวกรากในยุคโลกาภิวัตน์ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นทั้งระบบเศรษฐกิจและวิถีแห่งการปฏิบัติตนที่ถูกออกแบบโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศทั้งทางภูมิศาสตร์ และสังคมศาสตร์ และด้วยพระวิสัยทัศน์อันกว้างไกล เศรษฐกิจพอเพียงคือเครื่องมือที่สามารถใช้นำพาประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตทางเศรษฐกิจได้ และเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาประเทศไทยสู่การเป็น “สังคมฐานปัญญา”

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมิใช่เรื่องใหม่ เนื่องจากพระองค์ท่านได้ทรงใช้เป็นหลักในการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีอยู่กว่า 3,000 โครงการ ตลอดหกทศวรรษที่ผ่านมา ในรูปของหลักการสร้างความ “พออยู่-พอกิน” และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแนวคิดนี้เพื่อใช้ปรับทิศทางการพัฒนาประเทศไทยเป็นครั้งแรก โดยมีข้อความที่สำคัญตอนหนึ่งว่า

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวในที่สุด” พระบรมราโชวาทเนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 18 กรกฎาคม 2517

เป็นที่น่าสังเกตว่า พระบรมราโชวาทนี้แม้พระองค์ได้ทรงพระราชทานไว้นานกว่า 30 ปีแล้วก็ตาม ยังสามารถนำมาเป็นข้อเตือนสติที่ดีเลิศแก่ผู้บริหารบ้านเมืองในทุกสมัย

การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ “การพัฒนาซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง ที่คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยอาศัยความรู้ และคุณธรรมในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนของบุคคลในทุกระดับ”

ความหมายของทางสายกลางทั้งสาม

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความเหมาะสมของการดำเนินงานทั้งในแง่ของขนาดที่ไม่เล็กเกินไป หรือไม่ใหญ่เกินไป แต่เป็นไปตามอัตราและสภาพแวดล้อม และในแง่ของจังหวะเวลาที่ไม่เร็วเกินไป หรือไม่ช้าเกินไป แต่รู้จักทำเป็นขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินงานมีความก้าวหน้าโดยที่ไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน

ในวิธีการผลิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มจากการพิจารณาปัจจัยการผลิต ได้แก่ ที่ดิน แรงงาน วัตถุดิบ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งตนเองให้ได้ก่อนในเบื้องต้น หมายความว่า ที่ดินที่ใช้ในการผลิตหรือให้บริการนั้น ผู้ผลิตได้มีกรรมสิทธิ์หรือเป็นเจ้าของอยู่แล้ว ไม่ควรเป็นสถานที่ที่ต้องใช้ทุนไปซื้อหาหรือเช่ามาโดยเงินกำลังตัวเอง

ในเรื่องของวัตถุดิบซึ่งเป็นทรัพยากรการผลิต ควรจะต้องหาได้ภายในท้องถิ่นทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่ ไม่ควรนำเอาวัตถุดิบมาจากภายนอก เพราะจะไปเพิ่มต้นทุนเรื่องค่าขนส่ง ดังนั้น หากการผลิตใดที่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากภายนอกทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่แล้ว ก็ควรพิจารณาความคุ้มค่าในการผลิตว่าสมควรจะดำเนินการผลิตหรือไม่

ในเรื่องแรงงานซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัจจัยการผลิต ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากจะเน้นความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันแล้ว ยังให้ความสำคัญแก่แรงสมองที่จัดเป็นความรู้ในฐานะปัจจัยการผลิตที่สำคัญ และยังจำเป็นต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ไม่เบียดเบียนผู้อื่นและระบบนิเวศ

เศรษฐกิจพอเพียงยังหมายถึงความประหยัดในทรัพยากรที่ใช้ และดำเนินไปด้วยความมีเหตุผล

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การพิจารณาที่จะดำเนินการใดๆ ด้วยความถี่ถ้วน รอบคอบ ไม่ย่อท้อ ไร้อคติ คำนึงถึงเหตุและปัจจัยแวดล้อมทั้งหมด เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องดีงาม เกิดประสิทธิผล เกิดประโยชน์ และความสุข ความสุขซึ่งเป็นผลจากการกระทำนี้ต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่นและส่วนรวม เพราะหากส่วนรวมได้รับความเสียหายหรือเดือดร้อน ก็ย่อมส่งผลกระทบกลับมายังตนเอง ทำให้ได้รับความเดือดร้อนไปด้วยในที่สุด

คุณลักษณะด้านความมีเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับคำว่า “เหตุ” และ “ปัจจัย” สำหรับในทางพุทธธรรม จะมีความหมายลึกซึ้งไปอีก ดังตัวอย่างของต้นมะม่วงที่ต้องอาศัยเมล็ดมะม่วง (คือเหตุ) และอาศัยดิน อากาศ น้ำ และอุณหภูมิที่เหมาะสม (คือปัจจัย) ในการเจริญเติบโต แม้หากมีเมล็ดมะม่วง (ที่เป็นเหตุ) แต่ไม่มีดิน ไม่มีอากาศ ไม่มีน้ำ ไม่มีอุณหภูมิที่เหมาะสม (ที่เป็นปัจจัย) เมล็ดมะม่วงก็ไม่สามารถเจริญเติบโตขึ้นเป็นต้นมะม่วง ตามหลักการนี้ หากต้องการไม่ให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้น จะมีทางเลือกสองทางคือ กำจัดเหตุ หรือกำจัดปัจจัย สิ่งนั้นก็เลยไม่สามารถเกิดขึ้น

3. การมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การจัดองค์ประกอบของการดำเนินงานให้มีสภาพพร้อมรองรับต่อผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกได้เป็นอย่างดี

การสร้างภูมิคุ้มกันที่เป็นขั้นตอน โดยในขั้นแรกเป็นการจัดการรับเหตุภายในตัว เช่น การไม่ก่อหนี้ที่ไม่เกิดประโยชน์แก่ตนเอง การดำรงชีวิตอย่างพอมีพอกิน ให้เกียรติยืนด้วยตัวเอง ใช้จ่ายภายในกำลังของตน แต่ไม่ได้ห้ามไม่ให้เป็นหนี้ เพียงแต่ควรเป็นการกู้เงินที่ทำให้เกิดรายได้ หรือก่อประโยชน์ที่สมเหตุสมผล ขึ้นต่อมาเป็นการจัดการกับเหตุภายนอกตัว เช่น การอุดหนุนจนเจือแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องรอบข้าง การอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้อื่นก่อน ซึ่งถือเป็นการปลูกสร้างภูมิคุ้มกันอย่างเป็นระบบ

ระบบภูมิคุ้มกัน ยังหมายถึง การรวมองค์ประกอบย่อยต่างๆ เข้าด้วยกัน การจัดกระบวนการดำเนินงานต่างๆ อย่างบูรณาการจนเกิดเป็นระบบภูมิคุ้มกันที่สามารถป้องกันผลกระทบจากภายนอกในหลายด้าน เช่น ด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เป็นต้น

ในการดำเนินการตามทางสายกลางทั้งสามที่กล่าวไป จะอยู่ภายใต้เงื่อนไขสองข้อ ได้แก่

1. เงื่อนไขของความรู้ หมายถึง เครื่องอาศัยของการดำเนินงาน หรือให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ประกอบด้วยสามส่วน ส่วนแรกคือความรู้อันกว้างขวาง หรือเรียกว่าเป็นความรู้รอบรู้ ที่ไม่จำกัดเพียงความรู้ความสามารถทางวิชาการตามที่ได้ศึกษามา หรือความรู้ลึกในงานที่ทำ แต่ยังรวมถึงความรู้ความเข้าใจอันกระจ่างและเพียงพอในข้อเท็จจริง คือความรู้กว้างในสภาวะแวดล้อม และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ

ส่วนที่สองคือความระลึกรู้ (สติ) คือการยังคิดพิจารณา และรู้ทันสภาวะที่เกิดขึ้น ก่อนที่จะกระทำการใดๆ คือความระลึกรู้ ซึ่งเป็นเครื่องบังคับตนเองในการกระทำ การพูด หรือแม้แต่การคิดในเรื่องต่างๆ ว่าจะจะเป็นประโยชน์หรือมีส่วนเสียหายหรือไม่อย่างไรในระยะยาว

และส่วนที่สามคือความรู้ชัด (ปัญญา) อันเกิดจากการคิดพิจารณาสิ่งต่างๆ อย่างถูกต้องแยกแยะด้วยเหตุผล ทำให้เห็นและเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างอย่างกระจ่างชัด เป็นความรู้แจ้งในงานและวิธีที่จะปฏิบัติงานอย่างถูกต้องเที่ยงตรง

2. เงื่อนไขของคุณธรรม หมายถึง เครื่องอาศัยของการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นไปอย่างดีงาม ประกอบด้วยสามส่วน ส่วนแรกคือความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นเครื่องกำกับทิศทางของการใช้วิชาความรู้ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ คือ ความประพฤติชอบ มีการพูดและการกระทำซื่อตรงต่อหน้าที่ การงาน ต่อตนเอง และต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง มีเจตนาบริสุทธิ์ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง และไม่เอารัดเอาเปรียบ

ส่วนที่สองคือความอดทน มีความเพียร ประกอบการงานด้วยความตั้งใจ ไม่ละเลย ไม่ทอดทิ้ง เป็นความเพียรที่มีลักษณะกล้าแข็ง ไม่ขาดสาย มีความหนักแน่นอดทน ทำให้การดำเนินงานรุดหน้าเรื่อยไป ส่วนที่สามคือความรอบคอบระมัดระวัง ที่จะพิจารณาเรื่องต่างๆ ให้กระจ่างในทุกแง่มุมก่อนที่จะจัดการให้ถูกจุด ถูกขั้นตอนและถูกเหตุผล ความรอบคอบเป็นคุณธรรมที่คอยสนับสนุนการใช้ปัญญา หรือความรู้ความคิดที่ปราศจากอคติและกิเลสครอบงำ เพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผลที่ถูกต้อง

ภายใต้หลักการที่มุ่งเน้นการกระทำหรือพฤติกรรมให้เป็นไปอย่างถูกต้องดีงาม หรือที่เรียกว่า “สัมมา” กระบวนการคุณธรรมจึงเป็นเหตุหรือเงื่อนไขที่จะทำให้เกิดความ “ดีงาม” ควบคู่กับความรู้ที่เป็นเหตุหรือเงื่อนไขที่ทำให้เกิดความ “ถูกต้อง” ในการดำเนินงาน

2.1.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2520) ได้กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ เราไม่สามารถแยกความคิดเห็นและทัศนคติออกจากกันได้ เพราะ ความคิดเห็นมีลักษณะคล้ายทัศนคติตรงที่ ทัศนคติเป็นความพร้อมทางด้านจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะแสดงออกมาได้ทั้งคำพูดและการกระทำ ทัศนคติไม่เหมือนกับความคิดเห็นตรงที่ไม่ใช่สิ่งเร้าที่จะแสดงออกมาได้อย่างเปิดเผยเพื่อตอบสนองอย่างตรงๆ และลักษณะของความคิดเห็นไม่ลึกซึ้งเหมือนกับทัศนคติ

การสำรวจความคิดเห็น เป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคนที่มี ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละบุคคลจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใดๆออกมา โดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายต่างๆ การเปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือระบบงาน เพราะจะทำให้การดำเนินการต่างๆ เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย และความพอใจของผู้เข้าร่วมงาน

การวัดความคิดเห็น โดยทั่วไปต้องมีสิ่งประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่ถูกสิ่งเร้าและมีการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาเป็นระดับสูง ต่ำ มาก น้อย วิธีวัดความคิดเห็นนั้น โดยมากจะใช้การตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์โดยผู้ที่จะตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถาม การใช้แบบสอบถามวัดความคิดเห็นจะต้องระบุให้ผู้ตอบ ตอบเห็นว่าด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวทางของ Likert ซึ่งน้ำหนักความคิดเห็นมี 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนขึ้นอยู่กับใจความว่าจะปฏิฐาน (Positive) หรือปฏิเสศ (Negative)

สิ่งที่มีอิทธิพลทำให้เกิดความคิดเห็นแตกต่างกัน ได้แก่

1. การอบรมของครอบครัว อิทธิพลของครอบครัวมีมากกว่าปัจจัยอื่นๆ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดู และบ่มเพาะลักษณะนิสัยของบุคคล
2. กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง บุคคลเมื่อในกลุ่มใด สังคมใด ก็จะมีความเห็นไปในทางเดียวกับกลุ่มและสังคมนั้นๆ กลุ่มมีส่วนผลักดันให้บุคคลเกิดการเรียนรู้
3. การศึกษา ระดับการศึกษามีอิทธิพลมากต่อการแสดงความคิดเห็น เพราะเป็นสถาบันในการจัดประสบการณ์ให้กับบุคคล
4. สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลมากต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นของบุคคล เพราะว่าจะเป็นสื่อในการสร้างความคิดเห็นทั้งทางด้านบวกและด้านลบ

จากคำจำกัดความต่างๆเกี่ยวกับความคิดเห็น จึงสรุปได้ว่า ความคิดเห็น คือการแสดงออกทางด้านความเชื่อและความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจจะเป็นการพูดหรือการเขียนก็ได้ โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ประสบการณ์ รวมถึงสภาพแวดล้อม ก็เป็นส่วนช่วยให้การแสดงความคิดเห็น ซึ่งอาจแสดงออกทั้งด้านบวกและด้านลบก็ได้

2.1.5 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อและการรับรู้ข่าวสาร

ปรมะ สตะเวทิน (2539) ได้กล่าวถึงสื่อ สามารถนำสารของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารที่ประกอบด้วยคนจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว ในเวลาที่ใกล้เคียงกัน หรือในเวลาเดียวกันโดยทั่วไปแล้วสื่อ ที่เรียกว่า สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ นิตยสาร และภาพยนตร์

พชณี เขยจรรยา เมตตา กฤตวิทย์ และฉัตรนันทน์ อนวัชศิริวงศ์ (2532: 49) ได้กล่าวถึงคำว่า “สื่อมวลชน” ว่ามักมีความหมายครอบคลุมไปถึงเครื่องมือทางเทคนิคซึ่งการสื่อสารมวลชนต้องใช้สื่อมวลชนจึงประกอบด้วย

1. สื่อสิ่งพิมพ์ (Print Media) เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร แผ่นพับ จดหมายเวียน ใบติด ประกาศ และเครื่องมืออื่นๆ ซึ่งนำสารไปสู่มวลชนโดยผ่านสายตา
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Media) เช่น รายการวิทยุ และการบันทึกเสียงต่างๆ ที่รับฟังทางหู รายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และวิดีโอ ซึ่งรับฟังทางหูและดูทางตา

นอกจากสื่อมวลชนสามารถเข้าถึงผู้รับสารที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ (เช่น เพศ อายุ การศึกษา ศาสนา สถานะทางเศรษฐกิจ แตกต่างกันได้) อย่างทั่วถึง สื่อมวลชนจึงต้องทำหน้าที่สนองตอบให้ตรงความสนใจของผู้รับสาร ดังนั้น เนื้อหาที่น่าสนใจในสื่อมวลชน จึงมักเป็นเนื้อหาที่มีความหลากหลาย เช่น ข่าวที่น่าสนใจทั้งข่าวการเมือง ข่าวการเมือง ข่าวธุรกิจ ข่าวเกษตรกรรม ข่าวเยาวชน ข่าวบันเทิง เป็นต้น การสื่อสารเข้าถึงผู้รับสารเป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกัน ดังนั้นเนื้อหาของสารจึงต้องมีการกลั่นกรอง และผู้รับสารจำนวนมากมีส่วนเป็นผู้ตรวจสอบเนื้อหาของสารอีกทางหนึ่ง โดยปกติ ผู้รับสารมักจะเลือกรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน ตามความต้องการ ตามรสนิยม และตามทัศนคติเดิมของตน เมื่อผู้รับสารเป็นผู้กำหนดเลือกรับเฉพาะสารที่ตนเองพอใจ ดังนั้นสื่อมวลชนจึงไม่อาจมีอิทธิพลต่อผู้รับสารได้โดยตรงเสมอไป เนื่องจากมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการเลือกรับ หรือไม่รับข่าวสาร

การสื่อสารระหว่างบุคคลนั้น ประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป มาทำการสื่อสารกันในลักษณะตัวต่อตัว (Person – to – Person) ติดต่อแลกเปลี่ยนสารกันได้โดยตรงในขณะที่คนหนึ่งที่เป็นผู้ส่งสารคนอื่นจะทำหน้าที่เป็นผู้รับสาร การสื่อสารระหว่างบุคคล อาจเกิดขึ้นได้ในกรณีของกลุ่มย่อย (Small Group) ซึ่งมีคนมากกว่าสองคนขึ้นไปมารวมตัวกันในลักษณะที่สามารถติดต่อแลกเปลี่ยนสารกันได้

การสื่อสารระหว่างบุคคล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. การติดต่อโดยตรง (Direct Contact) เป็นการเผยแพร่ข่าวสารความเข้าใจ หรือชักจูงโน้มน้าวใจกับประชาชนโดยตรง แต่มีข้อจำกัดคือ ต้องใช้สื่อบุคคลจำนวนมาก สิ้นเปลืองเวลา ค่าใช้จ่าย และแรงงานในการเผยแพร่ข่าวสาร
2. การติดต่อโดยกลุ่ม (Group Contact) กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อบุคคลส่วนรวมโดยที่กลุ่มต่างๆ จะช่วยให้การสื่อของบุคคลบรรลุเป้าหมายได้ เช่น การประชุมสัมมนา

การใช้การสื่อสารระหว่างบุคคลสามารถให้ความเป็นกันเอง สอดแทรกความคิดเห็นตลอดจน โน้มน้าวใจคู่สนทนาได้ ในบางกรณีอาจมองได้ว่า สื่อบุคคลนั้นเป็นผู้มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร เปรียบเสมือนเป็นผู้นำความคิดเห็น โดยนำความคิดเห็นนี้อาจเป็นผู้ได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนหรือจาก สิ่งอื่นๆ มาถ่ายทอดต่อผู้รับสารอีกต่อหนึ่ง

2.1.6 การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร

การเปิดรับข่าวสารโดยผ่านสื่อ หรือช่องทางต่างๆ ผู้วิจัยจึงขอกล่าวถึงแนวทางการสื่อสารที่ มองในเชิงผู้รับสารเป็นสำคัญ แต่เดิมการวิจัยทางการสื่อสารมักมุ่งเน้นไปที่ผู้ส่งสาร และผลของสื่อที่มี ต่อผู้รับสาร นักวิจัยในยุคแรกๆ จึงมองผู้รับสารในฐานะเป็นฝ่ายถูกป้อนข่าวสาร ต่อมาในระยะหลัง ได้มี ผู้ศึกษาพบว่า ผู้รับสารมิใช่ผู้ถูกกระทำหรือ ถูกป้อนแต่ฝ่ายเดียว แต่ผู้รับสารก็มีบทบาทในการเลือก เปิดรับ มีบทบาทในการโต้ตอบข่าวสารต่างๆ ในชีวิตประจำวันอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน ดังนั้นผู้รับสารจึง กลายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการสื่อสารที่นักวิชาการหันมาสนใจศึกษาเป็นอย่างมาก โดย อาจมองว่าผู้รับสารคือเป้าหมายสำคัญของการสื่อสาร ในการสื่อสารแต่ละครั้งอาจวัดสัมฤทธิ์ผลได้จาก ผู้รับสาร ผู้รับสารจึงเป็นส่วนที่ทำให้กระบวนการสื่อสารครบถ้วนสมบูรณ์

การรับรู้ทางสังคม จึงเป็นพื้นฐานของอธิบายเหตุการณ์ที่เป็นปัญหา และเป็นพื้นฐานของการ เปรียบเทียบทางสังคม และการแลกเปลี่ยนทางสังคม ซึ่งเชื่อมโยงไปสู่การพิจารณาเครือข่ายทางสังคม และการให้การสนับสนุนทางสังคม

โสภิตสุตา มงคลเกษม (2539) ได้กล่าวว่า มนุษย์ต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้ และ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญที่มนุษย์ใช้ เพื่อประกอบการตัดสินใจ ยิ่งมนุษย์เกิด ความไม่เข้าใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใดมากเท่าใด ความต้องการข่าวสารก็จะยิ่งเพิ่มขึ้นเท่านั้น

นอกจากองค์ประกอบทางด้านประชากรศาสตร์ เช่น อายุ เพศ การศึกษา สถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม หรือองค์ประกอบอื่นๆ ที่ไม่สามารถเห็นเด่นชัด เช่น ทักษะคติ ความคาดหวัง ความ กลัว ฯลฯ ของผู้รับสาร จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อแล้ว สื่อมวลชนแต่ละกลุ่มก็มีลักษณะเฉพาะ ที่ผู้รับข่าวสารแต่ละคนแสวงหาและได้ประโยชน์ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ เพราะผู้รับข่าวสารแต่ละคน อาจจะหันเข้าหาลักษณะเฉพาะบางอย่างจากสิ่งที่จะสนองความต้องการ และทำให้ตนเองเกิดความพึง พอใจ

2.1.7 วิทยาลัยการบริหารและการจัดการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังตั้งหน่วยงาน “วิทยาลัยการบริหาร และการจัดการ (Administration and Management College : AMC)” ขึ้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2553

ปัจจุบัน วิทยาลัยการบริหารและการจัดการ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มีการจัดการเรียนการสอนทั้ง ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีการพัฒนางานด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้บัณฑิตที่ สำเร็จการศึกษาเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเป็นอย่างดี มีการ ส่งเสริมการทำวิจัยของคณาจารย์และนักศึกษา การร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและ

ต่างประเทศ โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและคณาจารย์ระหว่างสถาบัน โครงการบริการวิชาการที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน การจัดกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ กีฬา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม ศิลปวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของสถาบันฯ คือ “ซื่อสัตย์ ใฝ่รู้ สู้งาน”

หลักสูตรระดับปริญญาตรี ชื่อหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต (Bachelor of Business Administration) ประกอบด้วย 3 สาขาวิชาเอก ได้แก่

1. บริหารธุรกิจเกษตร
2. บริหารเทคโนโลยี
3. บริหารธุรกิจอุตสาหกรรม

เป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ การตัดสินใจในการดำเนินงาน และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับการปฏิบัติงานทั้งในองค์การภาครัฐและเอกชน รวมถึงในการเป็นผู้ประกอบการ และเป็นฐานความรู้ในศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและเอกต่อไป

วิทยาลัยฯ มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสปฏิบัติงานในสถานประกอบการชั้นนำ เช่น CP JMart Panasonic โดยมีวิชา “สหกิจศึกษา” เพื่อให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา หรือการฝึกงานช่วงปิดภาคการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น และจีน

นอกจากนี้ วิทยาลัยฯ ยังมีหลักสูตร “ปริญญาตรีแบบก้าวน้ำ (4+1)” โดยผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโทภายในระยะเวลาเพียง 5 ปี

ในปีการศึกษา 2556 นักศึกษาระดับปริญญาตรีของแต่ละสาขาวิชา และแต่ละชั้นปี มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยการบริหารและจัดการ ปีการศึกษา 2556

สาขาวิชา	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	รวมทั้งสิ้น
บริหารธุรกิจเกษตร	81	89	108	57	335
บริหารเทคโนโลยี/ เทคโนโลยีการจัดการ	70	70	109	76	325
บริหารอุตสาหกรรม (เริ่มรับนักศึกษาปี 2556)	68	-	-	-	68
รวมทั้งสิ้น					728

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สายน้ำผึ้ง รัตนงาน (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นในการดำเนินชีวิต ตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาสมาชิกเสถียรธรรมสถาน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกเสถียรธรรมสถานส่วนใหญ่เห็นด้วยในการดำเนินชีวิต ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (ร้อยละ 74.8) รองลงมา คือเห็นด้วยในระดับมาก(ร้อยละ 16.8) และเห็นด้วยในระดับค่อนข้างน้อย (ร้อยละ 8.4) ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายละเอียดของข้อมูลเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งนำมาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ ด้านการเรียนรู้ ด้านการนำมาใช้ประโยชน์ และด้านการนำไปประยุกต์ใช้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 3.06 และ 3.17 ตามลำดับนอกจากนี้พบว่าปัจจัยที่มีผลกับความคิดเห็นของสมาชิกเสถียรธรรมสถานในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ รายได้ โดยศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทมีความเห็นในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลกับความคิดเห็นของสมาชิกเสถียรธรรมสถานในการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ และการได้รับข่าวสารข้อมูล

เชิธรธิดา เหมพิพัฒน์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทั้ง 6 ด้าน พบว่าในระดับความเห็นค่อนข้างสูง คือข้างสูงคือ ด้านการนำไปประยุกต์ใช้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ในระดับความเห็นปานกลาง คือ ด้านการนำมาใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ด้านอธิบายปรากฏการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ด้านการขยายขององค์ความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 ด้านความเข้าใจในเนื้อหาสาระมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 และด้านการรับรู้ในเนื้อหาสาระ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา ผลการศึกษา อาชีพ และการได้ข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ศศิพรรณ บัวทรัพย์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรับรู้ในเนื้อหาสาระ ด้านความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ด้านการปฏิบัติหรือการประยุกต์ใช้ และด้านการเผยแพร่ อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน คือด้านการรับรู้ในเนื้อหาสาระ มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ด้านความเข้าใจในเนื้อหาสาระ มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 ด้านความเข้าใจในเนื้อหาสาระ มีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ด้านการปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้มีความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ เพศ คณะที่ศึกษาและการรับรู้จากครอบครัว ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความคิดเห็น

ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาที่จบก่อน เข้าศึกษา ภูมิสำเนา การรับรู้จากสื่อมวลชนและการรับรู้จากเพื่อนหรือผู้นำกลุ่ม

ปวัน มินรักย์เรืองเดช (2549) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ พบว่า ระดับของการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 32-46 ปี มีสถานภาพสมรส มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 4-6 คน จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. มีสาขาที่จบศึกษาสายอาชีพ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในระดับ 5,000 - 10,000 บาท ปัจจัยแวดล้อมพบว่า ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการฯ ไม่มีตำแหน่งทางสังคม รับสื่อทางโทรทัศน์เป็นประจำ มีการรับสื่อประเภทละครเป็นประจำ ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมีการรับรู้เกี่ยวกับโครงการฯ อยู่ในระดับค่อนข้างมากและปฏิบัติตามโครงการฯ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก และพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้แก่ ระดับการศึกษา สาขาวิชาชีพที่จบการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งทางสังคม ประเภทของช่องทางการรับสื่อ ลักษณะของสื่อที่รับเป็นประจำ การรับรู้เกี่ยวกับโครงการฯ

สันสกฤต มุณีโมไนย (2551) ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ศึกษากรณี นักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จำนวน 130 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 65.4 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 37 ปี และร้อยละ 54.6 ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 36.2 มีรายได้ 15,001-20,000 บาท มีสถานภาพโสด มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ระดับมาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาชีพ สถานภาพ และการรับรู้ข่าวสาร ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ คือ เพศ อายุ และรายได้ ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ได้แก่ เพศ รายได้ และสถานภาพ ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ อายุ อาชีพ และการรับรู้ข่าวสาร